

це власна життєва позиція, з якою можна погоджуватись або ні. Привабливе також естетичне оформлення кожного номеру.

Таким чином, застосування в роботі бібліотеки корпоративних медіапроектів – це ще один крок назустріч з користувачем. Це той медіаканал, що сприяє зміцненню бренду бібліотеки – підштовхує спілкуватись, перебувати у вирі подій і через створення якого бібліотекарі реалізують свої найкращі професійні та особисті здібності.

І наостанок – наше життя мінливе та швидкоплинне, тож не зупиняймося, друзі, на досягнутому і не відпускаймо свого користувача!

Список використаних джерел:

1. Струнгар В. Представлення бібліотеки в інтерактивному медіа-середовищі: змістовий аналіз [Електронний ресурс] / В. Струнгар; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – Київ, 2017. – Режим доступу : http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3390:predstavlennya-biblioteki-v-interaktivnomu-media-seredovishchizmistovij-analiz-2&catid=168&Itemid=515

2. Тодорова О. Корпоративні медіа: факти, динаміка розвитку та тренди [Електронний ресурс] / О. Тодорова, Д. Олтаржевський; Асоціація корпоративних медіа України. – Режим доступу : <http://acmu.com.ua/presscenter/articles/OltarzhovskiMedia/>

УДК 023:[024 : 028]

ЧИ СВІДОМА НАША СВІДОМІСТЬ

Безпала Оксана Олександрівна,

завідувачка відділом комплектування та наукової обробки документів і організації каталогів наукової бібліотеки,
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Анотація. Спроба висвітлення проблеми культури читання в бібліотечному середовищі як складова виховання університетської молоді.

Ключові слова: книга, слово, мислення, бібліотекар, читач.

СОЗНАТЕЛЬНО ЛИ НАШЕ СОЗНАНИЕ

Безпала Оксана Александровна,

заведующая отделом комплектования и научной обработки документов и организации каталогов научной библиотеки, Харьковский государственный университет питания и торговли

***Аннотация.** Попытка освещения проблемы культуры чтения в библиотечной среде как составляющая воспитания университетской молодежи.*

***Ключевые слова:** книга, слово, мышление, библиотекарь, читатель.*

WHETHER OUR CONSCIOUS CONSCIOUSNESS

Bezpara Oksana,

head of the Department of Acquisition and Scientific Processing of Documents and Organization of Catalogs of the Scientific Library, Kharkiv State University of Food Technology and Trade

***Abstract.** An attempt to cover the problem of reading culture in the library environment as a component of the education of university youth.*

***Keywords:** book, word, thinking, librarian, reader.*

Книга – бібліотекар – читач. Це зовсім маленький ланцюжок, але абсолютно цілісний і довершений. Перше, погодьтеся, завжди слово, яке несе в собі цілий всесвіт відчуттів і почуттів. Друга ланка – це той, хто збирає всесвітній досвід. А третя ланка – це той, хто споглядає, смакує і вбирає в себе весь найкращий досвід людства.

Я завжди захоплювалась письменниками. Це особливо обдаровані люди, які мають неабиякий талант, тримають у своїй голові величезний словарний запас і вміють користуватися ним так гармонійно, що ті слова захоплюють твою увагу, і, не відпускаючи, ведуть своїм чудернацьким світом... Далеко не кожен з нас так влучно володіє цим первісним витвором людини. І, звісно, не кожен, хто пише, має право на нашу увагу.

Сучасний письменник і журналіст Антон Фрідлянд сказав: «Мені зазвичай достатньо двадцяти сторінок, щоб зрозуміти, що ця книга написана не для мене» [8]. Мабуть, я не така досвідчена, бо даю

можливість авторові водити мене темниками своєї свідомості (чи підсвідомості) сторінок п'ятдесят... І тільки десь на цьому рубежі я зможу для себе вирішити, чи доросла я до цього автора, чи, може, залишиться він для мене таємничим та недосяжним.

Так от, у вищезгаданому ланцюжку, я – середня ланка – бібліотекарка – збирачка перлів. Але я не просто збираю коштовності людського слова, а ще й дуже ціную ці неперевершені дорогоцінності. І з впевненістю можу сказати, як же обкрадає себе бібліотекар, який не бажає «приміряти на себе обновку» ще зовсім нової нечитаної книги.

Цю доповідь я хочу присвятити КУЛЬТУ читання, а особливо читання саме бібліотекарями. Як говорить епатажна письменниця Оксана Забужко в одному із своїх інтерв'ю: «Народ споживає те, що йому насипають» [4], то я у свою чергу хочу сказати, що бібліотекарі мають можливість і мусять «насипати» в голови, душі, серця своїх читачів інформацію про ті книги, які стануть для них школою виховання емоційно дорослої людини. Та проблема в тому, що бібліотекарі здебільшого перестали читати книги (як до речі і вся країна), бо ідуть шляхом полегшення, воліють не напружувати свої мізки, і всім їм «насиплять» інформацію уже опрацьовану, доступну, пережовану з телевізора або з інших доступних джерел. Там їм «підкажуть», у якому напрямку думати, як правильно жити, за кого треба голосувати, і кого мати за героїв. Таким чином, країну перетворюють на ідеально маніпульовану спільноту. Людина дивиться на ЕКРАН і має відформатований світ. А це в свою чергу призводить до розвитку ситуативного мислення у людини, і вона більше не може зв'язувати події у часі. Далі виникає дефіцит простору уваги, коли більше однієї сторінки прочитати і усвідомити стає дедалі важче.

Книги, особливо товсті, змушують нас тримати в голові довготермінові завдання/події, що дає можливість стратегічно дивитися на світ і на своє життя зокрема. Таких людей важко ошукати, бо вони вміють критично мислити.

Книга – це ворота, або портал у внутрішній світ героїв. Ми можемо уявити, що відбувається у головах інших людей, побачити світ під іншим кутом, поставити себе на їх місце. Це все свідчить про те, як наш світ влаштований і виховує соціально відповідальну особистість. І ось приклад: іранська письменниця Азар Нафізі впевнена, що саме те, що вони прочитали у своєму житті тільки Коран, робить мусульманських фанатиків такими жорстокими. Вони не можуть уявити почуття інших людей, їхні страждання, а отже, не вміють і співпереживати. І це, як пишуть уже наші журналісти, стосується і тих, хто прочитав лише Біблію, «Колобок» чи Буквар [2].

Нашій видатній поетесі Ліні Костенко належать такі слова: «Меншість завжди готова покласти життя за те, що вона думає. Але треба виховувати більшість, щоб вона соромилася свого плебейства і починала мислити» [7]. А яким чином ми, бібліотекарі, можемо долучитися до процесу виховання? По-перше, якнайбільше спілкуватися, особливо з молоддю, і найкраще, коли це відбувається наживо, а не у соцмережах, хоча це зараз проблема всього світу – САМОТНІСТЬ і в той же час БЕЗВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ (маю на увазі заочність) у такій великій і різноманітній мережі. А по-друге, ми мусимо самі багато читати, вміти аналізувати і рекомендувати, самі зацікавитись і других захоплювати. І з нашою допомогою країна має вийти із складної ситуації в освітянській реформі, ліквідувати інтелектуальну беззахисність людей, їх інформаційну недосвідченість, стримати витік «мізків» за кордон. Бо, як говорить Оксана Забужко: «Спакуватись і кудись втекти – це інерція тоталітарної країни, де поколінням престижного класу був той, хто «выездною за границю». Це інерція ГУЛАГу. Так не можна, бо це твоя країна і ти гуртуй коло себе однопумців, позбуваючись «совка», де «государство» вам щось мало дати» [4].

І ось ми вже дійшли до третьої ланки – нашого споживача чудодійних перлів – читача. Який же він зараз дорогий і як його нам мало. Час, а особливо сьогоднішня освіта, диктують свої умови, та студент тим і тішиться, бо нащо думати (мислити), якщо в інтернеті за тебе усе написали, а ти тільки копіюй. З цього випливає ПРОБЛЕМА, з якою вже зіткнулася наша молодь: для того щоб зробити успішний крок у кар'єрі або якийсь винахід, потрібне просторове мислення і неабияка фантазія, треба вміти виходити за межі тої вузької свідомості, яка у нас формується через споживання тільки короткої, адаптованої інформації – саме того рафінованого продукту, який уже хтось вигадав і вирішив, що цей продукт якнайкраще пристосований до ваших мізків. А ми мусимо навчати молодь читати та думати, мріяти та досягати своїх найграндіозніших цілей.

Прочитання книги – це як «мініреінкарнація». З кожною новою книгою ви народжуєтесь в іншому часі, іншому місті з іншими людьми і з наступною історією життя. Що ж до екранізації творів, коли для вас уже попрацювали і за короткий час в яскравих картинках ви пізнаєте світ через зняте кіно, то хочу сказати, що ви переглядаєте чийось і, може, не найкращу уяву. А коли ви читаете книгу, то, по-перше, пізнаєте уявний світ автора цього твору. По-друге, через свою фантазію і можливість уявити те, що написано, ви пізнаєте свій світ або себе. А вже третім кроком буде перегляд знятого фільму за цією

книгою, де ви побачите світ (уяву і уявлення) режисера і зможете порівняти зі своїм... Оце і є, на мою думку, повний «релакс» (три в одному).

Підсумовуючи, хочу звернутися до всіх збирачів безцінних перлів. Ми з вами та ланка (чи прошарок) у суспільстві, яка не може собі дозволити пасивно спостерігати за непростою ситуацією у сфері освіти, що намагається знівелювати необхідність навчального процесу в бібліотеках, а значить – і в книгах. Наш статус розумних, мудрих, свідомих людей не повинен змінюватися протягом віків. І не треба думати, що ваша вища освіта – це вже вершина бібліотечної справи. Ні, – це тільки поріг величного палацу, в який можна увійти, а можна так і залишитися лише на порозі. Наш обов'язок – читати БАГАТО, щоб знати, які книги і кому коректно, але наполегливо рекомендувати, а значить – вчити мислити оточуючих нас споживачів перлів. Чим більше ми читаємо, тим глибше наше розуміння навколишнього світу і тим ясніше усвідомлення своєї бібліотечної місії у суспільстві, бо КУЛЬТУРА має бути базисом в країні, а вже економіка та політика надбудовою. Маю надію, що наші можновладці знають, що мережа бібліотек – це по казник країни, де читають.

І насамкінець хочу звернутися не тільки до бібліотекарів, а й до всієї української громади – розширюйте свою свідомість, читаючи КНИГИ.

Список використаних джерел:

1. Бібліотекар як учасник процесу читання та його популяризатор [Електронний ресурс] : метод. вказівки / Національна парламентська бібліотека України. – К, 2016. – 43 с. – Режим доступу : <https://nmo.lib.kherson.ua/files/nmo/File/Novunu/reading.pdf>

2. Ворожко Т. Чому книги роблять нас кращими [Електронний ресурс] / Тетяна Ворожко // НВ : блог – 2019 – Режим доступу : <https://nv.ua/ukr/style/blogs/chomu-knigi-roblyat-nas-krashchimi-50047951.html>

3. 23 докази, що книжки роблять нас кращими [Електронний ресурс]. – Луцьк : Терен, 2020. – Режим доступу : <http://teren-lutsk.com/blog/23>

4. Оксана Забужко. Персона. Prometheus talks [Електронний ресурс] / Оксана Забужко. – Режим доступу : https://www.youtube.com/watch?v=ZjYI3Yi6_bk

5. Про користь читання книжок [Електронний ресурс]. – Вінниця, 2018. – Режим доступу : <https://knygarnya.com/news/pro-korist-chitannya-knizhok>

6. 17 есе бібліотекарів [Електронний ресурс] / Публічні бібліотеки Солом'янського району. – К., 2017. – Режим доступу : <https://soloma.libraries.kiev.ua/2017/11/08/17-ese-b%D1%96b1%D1%96otekare-ji/>

7. Урок від Ліни Костенко, на якому варто побувати: документальна хроніка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=aYGLekhkUbQ>

8. Фрідлянд А. По 80 книг на рік. Як читати більше [Електронний ресурс] / Антон Фрідлянд // НВ : блог – 2019 – Режим доступу : <https://nv.ua/ukr/style/blogs/yak-chitati-bilshe-knizhok-10-porad-pismennika-50032418.html>

УДК 004.65:025.5

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ БАЗ ДАНИХ БІБЛІОТЕКИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ОБСЛУГОВУВАННІ КОРИСТУВАЧІВ

Белінська Лариса Іванівна,

завідувачка сектором відділу інформаційних технологій та
комп'ютерного забезпечення наукової бібліотеки,
Харківський державний університет харчування та торгівлі

***Анотація.** Розглядаються можливості вдосконалення забезпечення доступу користувачів до різних типів електронних інформаційних ресурсів наукової бібліотеки.*

***Ключові слова:** електронні бази даних, наукова бібліотека закладу вищої освіти, інформаційні ресурси, електронний каталог, інституціональний репозитарій.*